ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

ЗА СТАЛІНСКІЯ КАДРЫ

Субота
13 лютага 1954 г.

Орган рэктарата, партбюро, камітэта ЛКСМБ, прафкома і мясцкома
Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна.

№ 2 (188)
Цана 20 кап.

14 САКАВІКА—ДЗЕНЬ ВЫБАРАЎ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ САЮЗА ССР

…устрэнем дзень выбараў …імі поспехамі ў вучобе і працы

…льныя дні перажывае на… …кая Радзіма. Паўсямесна …шаяся падрыхтоўка да вы… Вярхоўны Совет СССР вы… грандыёзны палітычны і … ўздым сярод усіх совец… …ей. З кожным днём усё шы… …ортваецца сацыялістычнае …тва за дастойную сустрэчу …бараў. Совецкі народ, цесна …ны вакол роднай Комуні… … партыі і Совецкага ўрада … змагаецца за ажыццяў… …старычных рашэнняў XIX … партыі і верасьнёўскага Пле… ЦК КПСС. Барацьба за новы … ўздым народнай гаспадаркі … …лістычнай культуры, за ра… …палепшанне матэрыяльнага … …у народа — з гэтымі дум… …жывуць і працуюць сёння … совецкіх патрыётаў—палы… …змагароў за пабудову комуні… …нага грамадства.

… з усім совецкім народам … вялікага ўсенароднага свята, …юцца да дня выбараў у Вяр… Совет СССР працоўныя Со… … Беларусі. З дня ў дзень мно… …ны поспехі ў барацьбе за … …овае выкананне ўсенародных …, пастаўленых перад совецкім … партыяй і ўрадам. Яскра… …сведчаннем поспехаў працоў… Беларусі ў выкананні пе… … планаў пятай пяцігодкі …ецца апублікаванае надаўна …дамленне Статыстычнага ўпраў… … Беларускай ССР аб выніках …мання дзяржаўнага плана раз… … народнай гаспадаркі Белару… …ССР у 1953 годзе. Лічбы, якія …водзяцца ў паведамленні Ста… …тычнага бюро, сведчаць аб ня… …ных клопатаў партыі і ўрада …добрабыце совецкага народа, нат… …юць працоўных рэспублікі на … поспехі ў барацьбе за крутый … сельскай гаспадаркі і рэзкае …лічэнне выпуску прадукцыі …най і харчовай прамысловасці … насельніцтва.

Прадметам асаблівых клопатаў … і ўрада з'яўляецца совецкая …дзь—падрастаючае пакаленне …тароў у барацьбе за пабудову …уністычнага грамадства. У пра… …шым, 1953 годзе значна ўзрас… …колькасць навучаючыхся ў шко… …, спецыяльных сярэдніх наву… …ных установах, інстытутах … …сод палепшаюцца ўмовы вучо… … быту і адпачынку совецкіх сту… …таў.

У абстаноўцы небывалага палі… …нага і працоўнага ўздыму, вы… …ліканага набліжэннем знамянальнай даты—дня выбараў у Вярхоўны Совет СССР, пачынаюць студэнты нашага універсітэта другі семестр навучальнага года — новы этап у барацьбе за якасць паказчыкаў вучобы. Як сведчаць вынікі зімовай экзаменацыйнай сесіі, калектыў студэнтаў і выкладчыкаў Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна працаваў у мінулым паўгоддзі больш плённа і больш паспяхова, чым у мінулым годзе. Значна паменшылася колькасць студэнтаў, якія атрымалі ў сесію толькі выдатныя і добрыя адзнакі. Скараціўся лік пасрэдных і нездавальняючых адзнак. Больш глыбокімі і трывалымі сталі веды студэнтаў па грамадска-палітычных дысцыплінах. Удасканаліўся вучэбны працэс, павысілася працоўная дысцыпліна студэнтаў. Больш якаснымі і ідэйна-падрыхтаванымі сталі лекцыі нашых прафесараў і выкладчыкаў.

Але совецкім людзям не ўласціва спыняцца на дасягнутым. Уперадзе нам прадстаіць многа работы, упартай і настойлівай. З кожным годам партыя і ўрад прад'яўляюць усё больш патрабаванняў да совецкай вышэйшай школы, да якасці падрыхтоўкі спецыялістаў для народнай гаспадаркі і культуры. Асабліва вялікія робіцца гэтыя патрабаванні ў святле гістарычных рашэнняў XIX з'езда партыі і верасьнёўскага Пленума ЦК КПСС.

У пачаўшымся вучэбным паўгоддзі перад усім калектывам універсітэта паўстаюць новыя, адказныя задачы. Галоўныя з іх—далейшае павышэнне паспяховасці, палепшанне вучэбнай дысцыпліны. Неабходна ўлічыць усе недахопы прайшоўшай экзаменацыйнай сесіі, разгарнуць сапраўдную барацьбу за іх ухіленне, узняць на новую, больш высокую ступень вучэбную, навукова-даследчую і палітыка-выхаваўчую работу ва універсітэце. Наша задача—дабіцца, каб у нас не было ніводнай нездавальняючай адзнакі, каб усе студэнты авалодалі ведамі толькі на «выдатна» і «добра». Да гэтага абавязваюць нас клопаты і ўвага роднай партыі і ўрада. У нас ёсць усе магчымасці для выканання гэтай пачэснай і адказнай задачы.

За дружную работу, таварышы!

Азнаменуем вялікае ўсенароднае свята — дзень выбараў у Вярхоўны Совет СССР — новымі поспехамі ў вучобе і працы!

Выбарчая хроніка

Шмат выбаршчыкаў наведваюць агітпункт 1-га выбарчага ўчастка, які размешчан у памяшканні універсітэта. Тут заўсёды можна паслухаць радыё, пачытаць свежую газету ці часопіс, сыграць партыю ў шашкі альбо шахматы. Часта для выбаршчыкаў праводзяцца лекцыі і даклады. Днямі лектар Т. В. Папчанка прачытала даклад на тэму «Совецкая Канстытуцыя — самая дэмакратычная ў свеце».

* * *

Для выбаршчыкаў участка наладжваюцца экскурсіі ва універсітэцкі заалагічны музей. Экскурсанты вельмі задаволены гэтым мерапрыемствам.

* * *

На агітпункце вышаў чарговы, другі нумар насценнай газеты «Советский избиратель».

* * *

Разнастайная тэматыка лекцый і дакладаў, якія арганізуе для выбаршчыкаў агітпункт. Наведвальнікі ўжо праслухалі даклады аб 300-годдзі ўз'еднання Украіны з Расіяй, аб мерапрыемствах партыі і ўрада па палепшанню матэрыяльнага дабрабыту совецкага народа і г. д.

* * *

69 чалавек налічвае агітацыйны калектыў выбарчага ўчастка. Штодзённа агітатары праводзяць на кватэрах выбаршчыкаў гутаркі і чыткі, расказваюць ім аб жыцці совецкай краіны і аб падзеях за мяжой.

* * *

Для агітпункта вывешаны спісы выбаршчыкаў участка № 1. Кожны можа знайсці сваё прозвішча і праверыць правільнасць запаўнення ўсіх даных.

* * *

5 лютага ў памяшканні агітпункта адбыўся чарговы семінар агітатараў, які праводзіў дацэнт т. Якуб. Гэта ўжо чацвёрты па ліку семінар агітатараў.

* * *

У час зімовых канікул 12 студэнтаў-спартсменаў пад кіраўніцтвам выкладчыка кафедры фізвыхавання і спорту В. С. Хрэнава правялі агітпаход па Мінскай вобласці. Удзельнікі паходу прачыталі ў калгасах для сельскіх выбаршчыкаў шэраг лекцый і дакладаў, аб Совецкай Канстытуцыі і г. д. Калгаснікі засталіся задаволенымі наведваннем студэнтаў.

Калектыў Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна адзінадушна падтрымлівае вылучэнне кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР

т. т. Г. М. Маленкова, К. Е. Варашылава, Н. С. Хрушчова, А. І. Мікаяна

1 лютага самая прасторная ва універсітэце зала — 58 аудыторыя была запоўнена даадказу. Сюды, на перадвыбарчы сход, прышлі студэнты, выкладчыкі, работнікі адміністратыўна-гаспадарчай часткі. Прысутнічае звыш 700 чалавек.

Старшыня сходу С. Г. Скапцоў прадастаўляе слова сакратару партыйнага бюро універсітэта тав. Ігнаценка.

— Працоўныя Совецкай краіны, — гаворыць тав. Ігнаценка,— дабіваюцца ўсё новых і новых поспехаў у справе ўздыму народнай гаспадаркі і росквіту культуры. Арганізатарам і натхніцелем гэтых слаўных перамог, кіруючай і накіроўваючай сілай совецкага грамадства з'яўляецца мудрая Комуністычная партыя Совецкага Саюза. Вось чаму ўвесь наш народ з велізарным адзінадушшам вылучае ў вышэйшы орган дзяржаўнай улады — Вярхоўны Совет СССР сваіх лепшых прадстаўнікоў, партыйных і беспартыйных будаўнікоў комуністычнага грамадства.

Тав. Ігнаценка паведамляе прысутным, што калектыў буйнейшага ў Ленінскім раёне прадпрыемства — станкабудаўнічага завода імя С. М. Кірава вылучыў кандыдатамі ў дэпутаты Совета Саюза Вярхоўнага Совета СССР па Мінскай гарадской выбарчай акрузе № 566 таварышаў Г. М. Маленкова, К. Е. Варашылава, Н. С. Хрушчова, А. І. Мікаяна.

На трыбуне доктар філасофскіх навук прафесар І. Н. Лушчыцкі.

—Яркім сведчаннем нашых поспехаў па шляху будаўніцтва комуністычнага грамадства, — гаворыць ён, — з'яўляюцца апублікаваныя днямі ў друку вынікі выканання дзяржаўнага плана развіцця народнай гаспадаркі СССР за 1953 год. Каб забяспечыць і далейшы рух нашай краіны ўперад да комунізма, мы павінны, абіраючы вярхоўны орган нашай улады, паслаць туды лепшых сыноў і дачок нашага народа. Я горача падтрымліваю вылучэнне таварышаў Г. М. Маленкова, К. Е. Варашылава, Н. С. Хрушчова, А. І. Мікаяна ў дэпутаты Совета Саюза Вярхоўнага Совета СССР.

З хвалюючымі словамі, прасякнутымі любоўю і шчырай падзякай роднай Комуністычнай партыі, выступае выкладчыца універсітэта дацэнт В. Д. Акімава. Ад усяго сэрца яна падтрымлівае вылучэнне кіраўнікоў партыі і ўрада кандыдатамі ў Вярхоўны Совет Саюза ССР.

Велізарным клопатам роднай Комуністычнай партыі і Совецкага ўрада аб совецкіх людзях, непарушнай сувязі партыі з народам прысвяціў сваё выступленне аспірант т. Белы.

— Гранітна сіла і моц нашай партыі,— сказаў ён,— у яе адзінстве з шырокімі народнымі масамі, у яе клопатах аб іх. — Адзначыўшы выключныя заслугі таварышаў Г. М. Маленкова, К. Е. Варашылава, Н. С. Хрушчова, А. І. Мікаяна перад совецкім народам, т. Белы ад імя студэнтаў і аспірантаў універсітэта горача падтрымаў вылучэнне лепшых сыноў партыі і народа кандыдатамі ў склад вярхоўнага органа ўлады.

— Усімі сваімі поспехамі наша краіна абавязана мудраму кіраўніцтву Комуністычнай партыі,— сказала ў сваім выступленні старшы выкладчык т. Захарава.— Совецкія людзі смела і ўпэўнена глядзяць уперад. Яны цвёрда ведаюць, што іх чакае светлае і шчаслівае будучае.

Перадвыбарчы сход студэнтаў, навуковых супрацоўнікаў, рабочых і служачых Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна адзінадушна рашыў падтрымаць вылучэнне кандыдатаў ў дэпутаты Совета Саюза Вярхоўнага Совета СССР па Мінскай гарадской выбарчай акрузе № 566 таварышаў Георгія Максімільянавіча Маленкова, Кліменція Ефрэмавіча Варашылава, Нікіту Сяргеевіча Хрушчова, Анастаса Іванавіча Мікаяна.

На сходзе былі абраны прадстаўнікі на акруговую перадвыбарчую нараду па выбарах у Вярхоўны Совет СССР.

Творчасць маладых

Нядаўна Дзяржаўнае выдавецтва БССР выпусціла у свет чарговы, …ці, нумар зборніка творчасці маладых пісьменнікаў БССР — «На …нечных сцежках».

З усіх аддзелаў асабліва багата …адстаўлены аддзелы паэзіі і про… …. Сярод аўтараў многа малады… студэнтаў філалагічнага фа… …льтэта Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна.

На некалькі вершаў змясцілі Ніл Гілевіч, Уладзімір Нядзвецкі, Мікола Арочка, Генадзь Кляўко. Упершыню выступіў у друку Н. Даеляноўскі.

Выпускнік нашага універсітэта В. Шыцік надрукаваў апавяданне «Новае месца», а Л. Кавалерчык нарыс «Алмазчыца з Нёмна».

КОРАТКА

Студэнты універсітэта праяўляюць вялікую цікавасць да міжнародных падзей, у асаблівасці да Берлінскай нарады Міністраў замежных спраў чатырох вялікіх дзяржаў: СССР, США, Англіі і Францыі. Днямі студэнты з вялікай цікавасцю праслухалі лекцыю «Аб міжнародным становішчы», якую прачытаў лектар т. Гілілаў (Масква).

* * *

Днямі камітэт комсамола універсітэта арганізаваў выезд у падшэфны Дзяржынскі раён групы студэнтаў, якія прачыталі для калгаснікаў шэраг дакладаў і лекцый на тэмы сельскай гаспадаркі, аб міжнародным становішчы і інш.

Да вынікаў зімовай экзаменацыйнай сесіі

Зімовая экзаменацыйная сесія з'явілася сур'ёзнай праверкай работы ўсяго калектыва навуковых супрацоўнікаў і студэнтаў універсітэта. Яна падвяла вынікі іх напружанай працы на працягу першага семестра.

На працягу першай палові 1953—1954 навучальнага года ва універсітэце праводзілася перабудова ўсёй вучэбна-выхаваўчай работы ў святле рашэнняў XIX з'езда КПСС і пастановы верасьнёўскага Пленума ЦК партыі. Былі перагледжаны вучэбныя праграмы чытаемых курсаў, унесены неабходныя папраўкі і змяненні. Кафедры падрабязна абмеркавалі праграмы спецкурсаў, планы семінарскіх заняткаў, тэматыку курсавых і дыпломных работ.

Сведчаннем напружанай, добрасумленнай працы ўсяго універсітэцкага калектыва ў прайшоўшым паўгоддзі з'явіўся той факт, што, нягледзячы на двухтыднёвы перапынак у вучэбных занятках з прычыны выезду студэнтаў на сельскагаспадарчыя работы, вучэбныя планы ў сваёй пераважнай большасці былі выкананы своечасова.

Дэканаты, кафедры і грамадскія арганізацыі універсітэта правялі вялікую работу па падрыхтоўцы да зімовай экзаменацыйнай сесіі. Своечасова быў састаўлены расклад экзаменаў, залікаў і кансультацый, абмеркаваны і зацверджаны экзаменацыйныя білеты. Кабінеты і лабараторыі папоўніліся неабходнай літаратурай і вучэбнымі дапаможнікамі. Работа чытальнай залы і кабінетаў была арганізавана на час экзаменаў у дзве змены, з 9 гадзін раніцы да 24 гадзін ночы. Кантралявалася работа лабарантаў. Для падрыхтоўкі студэнтаў да экзаменаў былі выдзелены спецыяльныя аудыторыі. Усё гэта станоўча адбілася на ходзе і выніках экзаменацыйнай сесіі.

Падводзячы вынікі сесіі, трэба адзначыць, што ў параўнанні з мінулым навучальным годам агульная паспяховасць студэнтаў палепшылася. Павялічыўся атрад студэнтаў-выдатнікаў. 775 студэнтаў здалі ўсе экзамены на «выдатна» (у мінулую зімовую сесію — 693), 1325 — на «выдатна» і «добра» (у мінулым годзе — 1153). Паменшылася колькасць пасрэдных адзнак у студэнтаў. Аднак лік студэнтаў, якія атрымалі ў сесію адзнаку «пасрэдна», пакуль што яшчэ застаецца значным — 50 чалавек, або 2,4 працэнта да агульнага ліку студэнтаў. Некалькі скараціўся лік студэнтаў, атрымаўшых нездавальняючыя адзнакі.

Як бачна з прыведзеных лічбаў, у першым семестры гэтага навучальнага года студэнты працавалі больш плённа, чым у мінулым годзе. Асноўная масса студэнтаў уважліва і глыбока вывучала прачытаныя курсы. Асабліва студэнты авалодвалі вялікай навукай марксізма-ленінізма. Экзамены па грамадска-палітычных дысцыплінах выявілі глыбокае веданне студэнтамі неўміручай марксісцка-ленінскай тэорыі, рашэнняў XIX з'езда КПСС і працы І. В. Сталіна «Эканамічныя праблемы сацыялізма ў СССР». Амаль усе студэнты, трымаўшыя экзамены па палітычнай эканоміі, дыялектычнаму матэрыялізму, залікі па асновах марксізма-ленінізма амаль усе студэнты здалі на «выдатна» і «добра».

Сярод факультэтаў наперадзе геолага-геаграфічны факультэт (дэкан дацэнт тав. Раманоўскі) і філалагічны факультэт (дэкан дацэнт тав. Васільеў). 99 працэнтаў студэнтаў-геаграфаў, здаваўшых зімовую экзаменацыйную сесію, атрымалі выдатныя і добрыя адзнакі. На факультэце няма ніводнай нездавальняючай адзнакі. Толькі з выдатнымі і добрымі адзнакамі закончылі экзаменацыйную сесію звыш 98 працэнтаў студэнтаў-філолагаў. Добра здалі экзамены студэнты аддзялення беларускай мовы і літаратуры. У параўнанні з мінулымі экзаменацыйнымі сесіямі значна палепшылася паспяховасць студэнтаў аддзялення журналістыкі (загадчык аддзялення кандыдат гістарычных навук тав. Вашкевіч).

На высокім узроўні правялі экзаменацыйную сесію цэлыя курсы і факультэты. У авангардзе выдатнікаў вучобы ідуць комуністы і комсамольскія актывісты. Як заўсёды, упэўненасцю і глыбінёй зместу вылучаліся адказы нашых лепшых студэнтаў — сталінскіх і іменных стыпендыятаў, паспяхова спалучаючых выдатную вучобу з вялікай грамадскай работай.

Вынікі праведзеных экзаменаў сведчаць аб значным уздыме работы кафедраў і дэканатаў у мінулым семестры. Пры высокай патрабавальнасці экзаменатараў пераважная большасць студэнтаў мае толькі выдатныя і добрыя адзнакі. Як правіла, свае глыбокія і грунтоўныя тэарэтычныя веды студэнты пры адказах увязвалі з задачамі комуністычнага будаўніцтва ў нашай краіне, з нашай савецкай рэчаіснасцю.

Аднак не на ўсіх факультэтах і курсах вынікі экзаменаў можна лічыць здавальняючымі. Ёсць яшчэ значная колькасць студэнтаў, якія сістэматычна практыкуюць штурмаўшчыну, недастаткова глыбока авалодваюць ведамі па марксісцка-ленінскай тэорыі і па спецыяльных прадметах. Аб гэтым сведчыць усё яшчэ значная колькасць пасрэдных і нездавальняючых адзнак. 50 студэнтаў, або 2,4 працэнты да ліку здаваўшых экзамены, атрымалі пасрэдныя адзнакі. 16 чалавек маюць акадэмічную запазычанасць.

Вялікая колькасць пасрэдных і нездавальняючых адзнак прыходзіцца на фізіка-матэматычны факультэт. Тут 19 студэнтаў атрымалі ў сесію пасрэдныя адзнакі, 10 студэнтаў маюць акадэмічную запазычанасць. Гэта — вынік недастатковай увагі да пытання вучобы — галоўнага нашага пытання — з боку партыйнага бюро факультэта, дэканата і грамадскіх арганізацый. На факультэце ўдзяляецца недастатковая ўвага студэнтам першых курсаў. Аб гэтым гаворыць той факт, што большасць пасрэдных і нездавальняючых адзнак атрымана ў сесію студэнтамі-першакурснікамі.

Знізілася паспяховасць на хімічным факультэце, які на працягу доўгага часу займаў першае месца ва універсітэце па паспяховасці. Тут аслабілі барацьбу за паспяховасць, за веды—у выніку на факультэце маюцца пасрэдныя і адна нездавальняючая адзнака.

Вынікі зімовай сесіі не даюць падставы заспакайвацца на дасягнутым. Па іх бачна, што рэктарат, партыйныя і грамадскія арганізацыі не ўсё яшчэ зрабілі ў барацьбе за высокую паспяховасць студэнтаў.

Недастатковай палітыка-выхаваўчай работай сярод студэнтаў тлумачацца і назіраўшыяся ў ходзе экзаменаў асобныя факты недысцыплінаванасці сярод экзаменуючыхся. Так студэнты-першакурснікі аддзялення фізікі фізіка-матэматычнага факультэта спазніліся на экзамен па агульнай фізіцы на дзве гадзіны. У выніку экзаменатар не змог правесці экзамен у вызначаны час і зацягнуў яго. Аб слабай палітыка-выхаваўчай рабоце са студэнтамі таго-ж факультэта гаворыць абураючы факт, які наглядаўся ўпершыню ва універсітэце. Дацэнт Родаў 23 студзеня прымаў экзамен па метаду матэматычнай фізікі ў чацверакурснікаў аддзялення фізікі. Пасля таго, як экзаменатар паставіў двум студэнтам пасрэдныя адзнакі, астатнія студэнты калектыўна адмовіліся ісці на экзамен, і патрабавалі яго пераносу на больш позні перыяд. Для ліквідацыі «канфлікта» патрабавалася ўмяшальніцтва дэканата, вучэбнай часткі, рэктарата. Гэты выпадак адначасова сведчыць і аб не зусім правільных адносінах да экзаменуючыхся дацэнта Родава, які трымаў студэнтаў на экзамене па 2 гадзіны. Кіраўніцтву фізіка-матэматычнага факультэта (дэкан дацэнт тав. Халімановіч) неабходна зрабіць для сябе сур'ёзныя вывады з гэтага здарэння.

Факты недысцыплінаванасці ў час сесіі назіраліся і з боку асобных выкладчыкаў, якія без ведама і без дазволу вучэбнай часткі па ўласнай ініцыятыве пераносілі экзамены з аднаго часу на другі. Так паступалі дацэнт тав. Родзін на IV курсе аддзялення філасофіі і выкладчык тав. Гракаў на заліку па асновах марксізма-ленінізма (II курс аддзялення глебазнаўства).

У вогуле-ж, за выключэннем асобных выпадкаў, сесія прайшла больш арганізавана і на больш высокім узроўні, чым у мінулыя гады.

Пачаўся новы семестр навучальнага года. З першых-жа дзён заняткаў рэктарат, партыйная і грамадскія арганізацыі універсітэта павінны зрабіць вывады з вынікаў зімовай экзаменацыйнай сесіі і рашуча ліквідаваць недахопы, якія выявіла гэта сесія.

У першую чаргу неабходна ўмацаваць працоўную дысцыпліну сярод студэнтаў. Партыйная і грамадскія арганізацыі павінны павесці жорсткую барацьбу з парушальнікамі дысцыпліны. Уся палітыка-выхаваўчая работа ва універсітэце павінна быць накіравана на выхаванне ў студэнтаў свядомых, добрасумленных адносін да працы. Неабходна пакончыць са штурмаўшчынай, дабіцца такога становішча, каб кожны студэнт пачаў працаваць рэгулярна з першых дзён семестра. Патрэбна ўсямерна актывізаваць самастойную работу студэнтаў, якая з'яўляецца галоўным фактарам у павышэнні якасці вучэбнага працэсу. Толькі тады веды маладых спецыялістаў, якіх рыхтуе універсітэт, будуць глыбокімі і трывалымі. Трэба наладзіць ва універсітэце абмен вопытам лепшай вучобы, практыкаваць справаздачы нашых выдатнікаў, сталінскіх стыпендыятаў. Ажыццявіць гэта заклікаюць курсавыя і факультэцкія сходы, вытворчыя нарады. Пачэсная роля ў вырашэнні гэтай справы павінна належаць універсітэцкаму насценнаму друку.

Толькі пры гэтых умовах мы зможам замацаваць і павялічыць поспехі, дасягнутыя ў зімовую экзаменацыйную сесію, павысіць паспяховасць студэнтаў. Паспяховае вырашэнне гэтай важнай задачы — галоўнае ў справе падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў для нашай народнай гаспадаркі і культуры.

С. В. КАБЕРДЗІН,
загадчык навучальнай часткі.

ЧЫТАЧЫ АБ ГАЗЕЦЕ

ЧАГО МЫ ХОЧАМ АД НАШАЙ ШМАТТЫРАЖКІ

На адной з нарад комсамольскага актыва горада мы разгаварыліся са студэнтамі лесатэхнічнага і педагагічнага інстытутаў аб тым, якім спосабам найлепш распаўсюджваць вопыт перадавых комсамольскіх груп або асобных актывістаў.

— Вам што — са шчырай зайздрасцю сказалі тады нашы субяседнікі.—У вас-жа выходзіць шматтыражная газета. Хіба можа быць у комсамольскай арганізацыі лепшы сродак распаўсюджвання станоўчага вопыту?

Мы тады пераглянуліся са сваімі універсітэцкімі таварышамі і нічога не адказалі. Неяк крыўдна было гаварыць аб тым, што мы, комсамольскія актывісты універсітэта, не задаволены сваёй шматтыражнай газетай, што яна пакуль яшчэ вельмі слаба дапамагае нам у рабоце.

Але, на жаль, гэта так. Матэрыялы на тэмы комсамольскай работы наогул рэдкія на старонках нашай шматтыражкі «За сталінскія кадры». Перагарнуўшы падшыўку газеты з пачатку бягучага навучальнага года, іх знойдзеш не больш 6—7. Да таго-ж узровень гэтых выступленняў заўсёды настолькі нізкі, што яны, па сутнасці, не абагульняюць і не распаўсюджваюць станоўчы вопыт, а цьмяна, як у дрэнным люстэрку, адлюстроўваюць тыя або іншыя факты.

Агульнавядома, што галоўным у рабоце комсамольскай арганізацыі ВНУ з'яўляецца барацьба за высокую паспяховасць студэнтаў. Ва універсітэце нямала комсамольскіх груп, усе члены якіх вызначаюцца сур'ёзнымі і ўдумлівымі адносінамі да вучобы. Так, напрыклад, на хімічным факультэце, які ў мінулым навучальным годзе заняў па паспяховасці першае месца ва універсітэце, многія групы не мелі ў час летняй экзаменацыйнай сесіі не толькі ніводнай дрэннай, але і ніводнай пасрэднай адзнакі.

Таму зусім зразумела, што ўвагу комсамольскіх актывістаў усіх факультэтаў адразу прыцягнуў змешчаны ў шматтыражцы артыкул «Пытанні вучобы — у цэнтр увагі», пад загалоўкам якога стаялі ў дужках шматабяцаючыя словы: «З вопыту работы комсамольскага бюро хімфака». Але, нягледзячы на тое, што артыкул займаў у газеце вялікае месца, у ім змяшчаліся толькі агульныя разважанні, ды бледныя факты, якія нічога не гавораць. Ніякага-ж вопыту работы бюро ў артыкуле, па сутнасці, не паказвалася. Газета пісала [...] лад: «Сваю работу комс[...] арганізацыя будавала ў цес[...] вязі з дэканатам факультэта [...] піраючыся на курсавыя к[...] скія групы. Ад работы груп[...] жала работа бюро ў цэл[...] канкрэтнымі, пераканаўчымі [...] ладамі гэтая думка не пад[...] лася і, зразумела, паву[...] такім выглядзе ні для каго не [...] быць.

Крыху пазней «За ста[...] кадры» апублікавала заметку [...] па — асноўнае звяно работ[...] сама з хімічнага факультэта. [...] загаловак ніяк не раскрываў[...] апраўдваўся змест заметкі. [...] дзячы на важнасць тэмы, [...] мала ў газеце ўсяго... чатыр[...] цы, з якіх да таго-ж два ў[...] сабой проста дэкларацыйныя [...] важанні.

Выступленні ў шматт[...] газеце на комсамольскія тэмы [...] німаюцца вышэй голай кан[...] цыі фактаў і з іх не робіцц[...] гульненняў і вывадаў. Вось, [...] прыклад, заметка «Выконваю[...] шэнне комсамольскага сходу». [...] рэдакцыя зрабіла спробу рас[...] аб першых кроках уноў вы[...] саставу комсамольскага бюро [...] га-геаграфічнага факультэта. [...] меркаваць па пераліку мерап[...] стваў, якія праведзены на фа[...] тэце пасля перавыбараў, нов[...] стаў бюро сур'ёзна ўзяўся за [...] ву. Але аўтар заметкі не [...] далей пераліку гэтых мерапр[...] стваў, не прааналізаваў дз[...] бюро з пункту гледжання таго, [...] зроблена правільна, а што [...] трэба зрабіць. Зразумела, у т[...] выглядзе заметка не дала комса[...] скаму актыву той карысці, [...] магла даць.

Газета «За сталінскія ка[...] павінна ўдзяляць больш у[...] комсамольскай рабоце ў групах [...] факультэтах. На яе старонках [...] целася-б часцей сустракаць [...] стоўныя выступленні комс[...] скіх актывістаў, грунтоўныя [...] тыкулы з аналізам комсамо[...] работы, павучальныя расказы [...] тым, як наладзілі сваю дзе[...] лепшыя групы, факультэцкія [...] і г. д. У рэдакцыі універсіт[...] шматтыражнай газеты ёсць усе [...] вы зрабіць яе баявым памоч[...] вялікага атрада комсамольскіх [...] вістаў старэйшай ВНУ рэспуб[...]

(«Чырвоная зме[...]
ад 3 студзеня 1954 года[...]

Зімовы адпачынак студэнтаў

Культурна і весела адпачылі студэнты нашага універсітэта ў час зімовых канікул. Многія студэнты праводзілі канікулы ва універсітэце. Тут неаднаразова наладжваліся вечары, на якіх дэманстраваліся мастацкія і дакументальныя кінафільмы, чыталіся даклады і праводзіліся гутаркі з выбаршчыкамі. Студэнты універсітэта ўдзельнічалі ў агульнагарадскіх вечарах адпачынку студэнтаў Мінска, сустракаліся з пісьменнікамі і маладымі артыстамі мінскіх тэатраў. Камітэт комсамола арганізаваў два культпаходы на спектаклі «Не называючы празвішчаў» і «Маладая гвардыя»; праўленне клуба наладзіла культпаход у Беларускі драмат[...] тэатр на «Нору», у якім пры[...] ўдзел звыш трохсот студэнтаў. [...]

Студэнты-спартсмены універ[...] та выязджалі ў агіттурысцкі пр[...] Яны наведалі калгасы Дзерж[...] скага, Слуцкага і другіх раёнаў [...] шай вобласці, дзе правялі з ка[...] нікамі гутаркі аб прадстаячых [...] барах у Вярхоўны Совет СССР.

Студэнты, якія адпачывалі д[...] прачыталі для насельніцтва [...] дакладаў на самыя разнаста[...] тэмы.

Многія студэнты правялі кан[...] лы ў дамах адпачынку «Бело[...] «Ждановічы» і «Ашмяны».

ЗІМОВАЯ СЕСІЯ ЗАВОЧНІКАЎ

За апошнія гады значна ўзрасла кольнасць навучаючыхся на завочным аддзяленні Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя В. І. Леніна. Калі ў 1952—1953 навучальным годзе тут займалася 1300 чалавек, дык зараз вышэйшую адукацыю шляхам завочнага навучання атрымоўваюць звыш 1500 студэнтаў. У параўнанні з 1946 годам кантынгент завочнікаў узрос у 2 з лішнім разы. З году ў год павялічваецца і кольнасць заканчваючых універсітэт. Калі ў 1947 годзе завочнае аддзяленне выпусціла 10 чалавек, дык у мінулым навучальным годзе гэты лік дасягнуў 140. Сёлетні выпуск будзе самым вялікім за ўсе гады існавання завочнага аддзялення — да заканчэння універсітэта рыхтуюцца 170 завочнікаў.

Днямі на завочным аддзяленні закончыўся адказны і напружаны перыяд — зімовая экзаменацыйна-лабараторная сесія. Ёй папярэднічала старанная, дасканальная падрыхтоўка.

Рэктарат сумесна з кафедрамі загадзя прыняў усе меры, неабходныя для таго, каб зрабіць усё магчымае для паспяховага выканання вучэбнага плана зімовай сесіі.

Зімовая экзаменацыйна-лабараторная сесія падвяла вынікі работы студэнтаў-завочнікаў за першае паўгоддзе. З першых-жа дзён навучальнага года студэнтам былі разасланы і разасланы праграмы, тэматыка кантрольных і курсавых работ, указанні па напісанню іх, спіскі неабходнай літаратуры. Адначасова праводзіліся кансультацыі, ставячыя сваёй мэтай аказанне дапамогі студэнтам у выкананні гэтых работ.

Вялікая работа была праароблена кафедрамі і дэканатамі ў час самой сесіі. Галоўнай задачай іх у гэты перыяд быў няўхільны кантроль за дакладным выкананнем вучэбнага плана і за выкладаннем чытаемага матэрыяла.

Завочным аддзяленнем былі выкарыстаны ўсе меры для таго, каб зімовая экзаменацыйна-лабараторная сесія прайшла на высокім ідэйна-тэарэтычным і арганізацыйным узроўні. Як вядома, спецыфіка завочнага навучання патрабуе ад прафесарска-выкладчыцкага саставу вялікага педагагічнага вопыту і ўмення. Пагэтаму для чытання абзорных лекцый былі прыцягнуты высокакваліфікаваныя кадры выкладчыкаў. Шматлікія водгукі студэнтаў-завочнікаў сведчаць аб тым, што высокім узроўнем падрыхтоўкі, яснасцю, змястоўнасцю вызначаліся лекцыі дацэнтаў А. Х. Шкляра, П. Турэцкага, М. П. Халімановіча, кандыдатаў навук Д. Е. Фактаровіча, Г. М. Трухнова, Г. М. Ліўшыца, І. Е. Рагозіна, В. А. Захаравай і іншых. Паспяховаму правядзенню сесіі ў значнай ступені садзейнічала і тое, што для завочнікаў, акрамя абзорных лекцый, сістэматычна праводзіліся групавыя і індывідуальныя кансультацыі, аказвалася дапамога ў выкананні неабходных лабараторных работ.

Станоўча адбілася на ходзе зімовай сесіі арганізаванасць і дысцыплінаванасць саміх студэнтаў. Для здачы экзаменаў і залікаў з'явілася каля 80 працэнтаў ад агульнага ліку студэнтаў-завочнікаў.

Сур'ёзна аднёсся да правядзення сесіі і прафесарска-выкладчыцкі састаў. За ўвесь час з іх боку не было ніводнага выпадку зрыву заняткаў або экзаменаў.

Вялікая падрыхтоўчая работа праведзена калектывам завочнага аддзялення, кафедрамі і дэканатамі, дала свае вынікі. Зімовая сесія завочнікаў прайшла на больш высокім ідэйна-тэарэтычным узроўні, чым мінулагодняя. Аб гэтым гаворыць ужо той факт, што ў гэту сесію студэнты ліквідавалі 90 працэнтаў акадэмічнай запазычанасці за мінулыя гады.

На сесіі большасць студэнтаў-завочнікаў выявілі трывалыя і глыбокія веды. Добрую падрыхтоўку па асновах марксізма-ленінізма прадэманстравалі студэнты першых курсаў усіх факультэтаў. Пяцікурснікі паспяхова здалі экзамен па дыялектычнаму матэрыялізму. Добрае веданне палітычнай эканоміі завочнікамі адзначае экзамінатар дацэнт В. А. Тамашэвіч. На высокім узроўні правялі сесію студэнты I і II курсаў аддзялення журналістыкі.

Паспяховаму правядзенню зімовай сесіі садзейнічала добрая работа чытальнай залы, бібліятэкі, кабінетаў і лабараторый, дзе праводзіліся практычныя заняткі студэнтаў. Адміністратыўна-гаспадарчая частка універсітэта ў цэлым паспяхова справілася з задавальненнем жыллёва-бытавых умоў завочнікаў. Усе студэнты на час сесіі былі забяспечаны інтэрнатам і пасцельнымі прыналежнасцямі.

Зімовая сесія закончылася. Але работа завочнага аддзялення на гэтым не спыняецца. Дэканаты падводзяць канчатковыя вынікі сесіі, рыхтуюцца тэарэтычныя дапаможнікі для студэнтаў-завочнікаў. Улічваюцца недахопы, выявіўшыяся ў часе сесіі, прымаюцца захады да ўхілення іх у будучай рабоце.

Прайшоўшая экзаменацыйна-лабараторная сесія падвяла вынікі работы завочнага аддзялення за паўгоддзе, з'явілася праверкай таго, як ажыццяўляецца падрыхтоўка кадраў інтэлігенцыі шляхам завочнага навучання. Вопыт прайшоўшай сесіі будзе скарыстан супрацоўнікамі завочнага аддзялення і ўсёй грамадскасцю універсітэта пры правядзенні больш складанай і адказнай летняй экзаменацыйна-лабараторнай сесіі завочнікаў.

А. Я. МАЛЫШАЎ,
прарэктар БДУ імя В. І. Леніна па завочнаму навучанню.

НАВІНЫ ТЭХНІКІ

Вока пранізаў востры, нясцерпны боль. Маленькая крупінка, драбнюткі асколак трапіў, упіўся ў вока і загубіўся недзе ў яго тканях. Патрэбна неадкладна ўдаліць асколак. Урач павінен ведаць яго фізічныя ўласцівасці. Калі асколак сталёвы, яго ўдаляюць электрамагнітам, калі не — прымяняюць іншыя метады.

На ленінградскім заводзе «Чырвонагвардзеец» сумесна з супрацоўнікамі Ленінградскага афтальмалагічнага інстытута сканструяван партатыўны, пераносны прыбор — металафон. З яго дапамогай можна вызначыць і месцазнаходжанне і фізічныя ўласцівасці крупінкі, якая трапіла ў вока.

Металафон дазваляе адшукваць драбнюткія асколкі вагой да 1 міліграма на адлегласці 1—1,5 мм.

* * *

Сонечны прамень упаў на сцяну, і яна заблішчэла. Здаецца, што шпалеры, якімі абклеены пакой, ахаваны шклом. Вы ўглядаецеся і заўважваеце, што на шпалерах сапраўды ёсць слой празрыстага вешчаства з вельмі гладкай паверхнасцю. Аднак, гэта не шкло, а плёнка з смалападобных прадуктаў. Яна досыць трывалая, негаручая, на яе не дзейнічаюць машынная масла, бензін, эцілавы спірт, слабыя кіслоты і шчолачы. Плёнка не выгарае, не паддаецца ўздзеянню фарбуючых вяшчэстваў. Ачысціць плёнку ад пылу ці плям чарніла або тушы можна звычайнай мокрай трапкай.

Шпалерамі, якія пакрыты такой плёнкай, ужо абклеены пакоі ў некаторых дамах адпачынку, каюты марскіх параходаў, сцены кандытарскіх цэхаў. Зроблены сталы, пры позірку на якія таксама можна ўзнікнуць уяўленне, што яны пакрыты шклом. Але гэта зноў-жа тая плёнка.

У навукова-даследчым інстытуце фанеры, дзе распрацавана тэхналогія прыгатавання шклопадобнай плёнкі, можна ўбачыць драўляныя шчыты, на якіх пад слоем плёнкі бачны літаграфіі, малюнкі, фатаграфіі. Плёнка ахоўвае іх ад пашкоджванняў, ад уздзеяння пылу, вільгаці.

* * *

Перад намі друкарскі шрыфт ручнога набору. Літары яго, альбо ліцеры, як называюць паліграфісты, не адрозніваюцца ні формай, ні колерам ад ліцер звычайнага шрыфту. Але вось мы бярэм дзве вельмі падобныя адна да другой літары і адчуваем у адной руцэ цяжкі кавалачак металу, а ў другой — амаль невясомы прадмет.

У чым-жа справа?

Аказваецца, адна літара адліта з гарту, г. з. са сплаву свінца, волава і сурмы, якія выкарыстоўваюцца звычайна для вырабу друкарскага шрыфту, адругая — з пластычнай масы.

Пластмасавы шрыфт выраблен у Маскве, на шрыфталіцейным заводзе Саюзпаліграфпрома Міністэрства культуры СССР. Ён мае вялікія перагі над звычайным шрыфтам. Па-першае ён у дзесяць разоў лягчэй за металічны і па гэтай прычыне больш зручны пры транспартыроўцы і запраўцы ў друкарную машыну. Па-другое, пры яго прыгатаванні зусім няма патрэбы ў дарагакаштуючых каляровых металах. Таму ў масавай вытворчасці ён абыходзіцца ў 7—8 разоў танней. Па-трэцяе, пластмасавы шрыфт вытрымлівае 150 тысяч водціскаў да першай дэфармацыі малюнку літар, тады як гартавы не звыш 40 тысяч. Пры халодным-жа матрыцыраванні ён пераўзыходзіць гартавы шрыфт у дзесяткі разоў.

(Па старонках часопіса «Тэхніка — моладзі»).

Аб самастойнай працы студэнтаў

Самастойная работа студэнтаў мае выключна вялікае значэнне і яна з'яўляецца неад'емнай, саставой часткай усёй вучобы студэнтаў. займае першаступеннае месца ў справе падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў—усебакова адукаваных будаўнікоў комунізма ў нашай краіне.

Важнасць самастойнай работы падкрэслівалі класікі марксізма-ленінізма. «Веды,—указваў Маркс,— прыходзяць не самі, а імі неабходна авалодаць ва ўпартай, настойлівай працы».

В. І. Ленін у 1919 годзе ў сваіх лекцыях для студэнтаў Свердлоўскага універсітэта неаднаразова адзначаў неабходнасць самастойнай работы, у выніку якой веды робяцца перакананнямі, і мы можам «паспяхова адстойваць іх перад кім хочаш і калі хочаш».

У 1920 годзе Уладзімір Ільіч зноў развіў гэтую-ж думку ў прамове на III з'ездзе комсамола, заклікаўшы моладзь вучыцца комунізму так, каб ён не быў чымсьці завучаным, «а быў тым, што вамі самімі прадумана».

І. В. Сталін у прамове на VIII з'ездзе комсамола ў 1928 годзе вобразна параўноўваў навуку з крэпасцю і заклікаў моладзь да рэвалюцыйнага падыходу да навукі, да ўвязвання навукі з задачамі комуністычнага будаўніцтва.

Выдатныя думкі, якія маюць непасрэднае дачыненне да самастойнай работы, выказваў у пісьме да савецкай моладзі акадэмік І. П. Паўлаў. Ён указваў на тое, што неабходна прывучаць сябе да строгай паслядоўнасці ў накапленні ведаў, вывучаць азы навукі, перш чым узыйсці на іх вяршыню. І. П. Паўлаў раіў моладзі прывучаць сябе да стрыманасці і цярпення ў рабоце, да настойлівага вывучэння і супастаўлення фактаў. Пісьмо заканчвалася заклікам: «Будзьце палымянымі ў вашай рабоце, у вашых пошуках».

Словы вялікага вучонага і патрыёта нашай Радзімы служаць дэвізам для савецкай моладзі, якая прысвяціла сябе навуцы, клічуць яе да актыўнай творчай самастойнай работы.

Самастойная работа студэнтаў надзвычай разнабаковая і шматгранная. Асноўным відам яе з'яўляецца работа над кнігай.

Вялікае значэнне мае правільны выбар кнігі. Н. К. Крупская вучыла, што кніга павінна быць даступнай па свайму зместу і мове «Брацца за непасільную кнігу — значыць растрачваць дарэмна сілы і намарна ўбіваць час»,— указвала яна. З абранай кнігай неабходна перш за ўсё азнаёміцца ў агульных рысах: звярнуць увагу на год, месца выдання, потым азнаёміцца са зместам кнігі па аглаўленню і прачытаць уступ. Усё гэта дазволіць скласці агульнае ўяўленне аб кнізе ў цэлым. Далей неабходна ўсвядоміць мэтавую ўстаноўку сваёй самастойнай работы і толькі пасля гэтага прыступіць да чытання кнігі.

Чытаць кнігу патрэбна вельмі ўважліва, не спяшаючыся «Глытанне—шкодная справа» (Н. К. Крупская). Чытаючы кнігу, нельга ні на адну мінуту губляць асноўную ідэю твора. Гэта дае магчымасць лепш асэнсаваць змест чытаемай кнігі, зрабіць яго сваім здабыткам.

У працэсе чытання неабходна выкарыстоўваць маючыяся ў кнізе малюнкі, схемы, дыяграмы, карты. Усё гэта дапаможа лепшаму разуменню і засваенню зместу. Шырокага выкарыстоўвання заслугоўвае і слоўнік. Ён дазваляе разабрацца ў асобных незразумелых словах, што таксама спрые лепшаму разуменню чытаемай кнігі.

Пры чытанні кнігі карысна весці запісы ў рабочым сшытку. Сюды заносяцца асобныя факты, лічбы, імёны гістарычных дзеячоў, арыгінальныя думкі аўтара. Усе гэтыя запісы з несумненнай карысцю могуць быць выкарыстаны пры падрыхтоўцы да практычных і семінарскіх заняткаў, а затым да залікаў і экзаменаў.

Класікі марксізма-ленінізма ніколі не чыталі кнігу наогул, а старанна чэрпалі і здабывалі з яе неабходны матэрыял. Іх вопыт у гэтых адносінах з'яўляецца вельмі каштоўным і карысным для нас.

Характарызуючы метад сваёй самастойнай работы, Маркс падкрэсліваў: «...я засвоіў сабе звычай рабіць вытрымкі з усіх прачытаных мною кніг... суправаджаючы іх уласнымі заметкамі».

В. І. Ленін і І. В. Сталін не толькі чыталі, але і здабывалі з прачытаных кніг неабходны матэрыял. Сястра В. І. Леніна ў сваіх успамінах прыводзіць словы Уладзіміра Ільіча аб тым, што «проста чытаць розныя кнігі—мала сэнсу», а што трэба чытаць іх па плану і здабываць неабходны матэрыял.

Акрамя беглых запісаў, якія неабходна рабіць у час чытання, існуюць і іншыя формы здабывання матэрыялу з прачытанай кнігі. Да ліку гэтых форм адносяцца канспектаванне і выпіска цытат.

Пад канспектаваннем разумеецца кароткае ізлажэнне на паперы прачытанай кнігі сваімі словамі.

Н. К. Крупская рэкамендуе канспектаваць кожны раздзел пасля яго прачытання. Гэта дае магчымасць пазбегнуць кароткага і павярхоўнага ізлажэння.

Уважлівае чытанне кнігі з'яўляецца неабходнай умовай здабывання матэрыялу ў форме цытат. Уласную кнігу трэба не толькі чытаць, але і падкрэсліваць найбольш істотнае. Пры чытанні бібліятэчнай кнігі ніякіх падкрэсліванняў рабіць нельга, а істотныя месцы належыць адзначаць у рабочым сшытку. Выпісаная цытата бярэцца ў двукоссі, прапушчаныя словы абазначаюцца шматкроп'ем, дакладна ўказваецца крыніца цытаты: аўтар, назва кнігі, старонка, год выдання.

Н. К. Крупская рэкамендуе выпісваць цытаты пасля прачытання ўсёй кнігі, калі яшчэ раз прадуманы падкрэсленыя істотныя месцы і зроблен адбор найбольш важнага і галоўнага.

Такім чынам уменне самастойна працаваць пад кнігай прыходзіць не само, не адразу, а даецца ў працэсе ўпартай вучобы. Толькі авалоданне навыкамі самастойнай працы забяспечвае сістэматычныя, глыбокія і трывалыя веды.

Кандыдат педагагічных навук,
Л. В. ШАШКОЎ.

Да 300-годдзя ўз'еднання Украіны з Расіяй

Рактарат і партыйнае бюро універсітэта распрацавалі план мерапрыемстваў, якія будуць праведзены ў сувязі з 300-годдзем уз'еднання Украіны з Расіяй.

У красавіку бягучага года наладжваецца сесія Вучонага Совета універсітэта, на якой будуць заслуханы даклады дацэнта А. І. Сідарэнкі «Уз'еднанне Украіны з Расіяй і яго гістарычнае значэнне» і дацэнта Л. С. Абецэдарскага «Удзел беларускага народа ў вызваленчай барацьбе 1648—1654 гадоў». Сесію мяркуецца правесці з удзелам прадстаўнікоў брацкага Кіеўскага дзяржаўнага універсітэта.

Будзе праведзена ўрачыстае паседжанне студэнтаў, прафесарска-выкладчыцкага і адміністратыўна-гаспадарчага саставу. Універсітэцкі калектыў мастацкай самадзейнасці рыхтуе да гэтага паседжання новую праграму. Намечана наладзіць таксама агульнауніверсітэцкі літаратурны вечар, прысвечаны знамянальнай даце ў жыцці совецкіх народаў. Тэматычныя вечары, прысвечаныя 300-годдзю ўз'еднання Украіны з Расіяй, вырашана правесці на ўсіх факультэтах універсітэта.

У дні ўрачыстасцей выйдуць спецыяльныя нумары шматтыражнай газеты універсітэта «За сталінскія кадры», а таксама факультэцкіх і аддзяленчаскіх насценных газет. Сіламі супрацоўнікаў універсітэцкай бібліятэкі арганізуюцца выстаўкі літаратуры, прысвечанай слаўнай гадавіне ўз'еднання, у памяшканні універсітэта і ў інтэрнаце па вуліцы Свердлова. Калектыў мастацкай самадзейнасці са спецыяльна падрыхтаванай праграмай наведае калгасы Дзяржынскага раёна.

Навуковыя супрацоўнікі і студэнты універсітэта выступаюць з чытаннем лекцый і дакладаў, прысвечаных 300-годдзю ўз'еднання Украіны з Расіяй. На гэтыю-ж тэму друкуецца шэраг артыкулаў выкладчыкаў універсітэта ў рэспубліканскім перыядычным друку. Нядаўна вышла з друку брашура дацэнта нашага універсітэта Л. С. Абецэдарскага аб удзеле беларускага народа ў вызваленчай барацьбе 1648—1654 гадоў. Праца выдадзена Дзяржаўным выдавецтвам БССР.

Выказана пажаданне абмяняцца дэлегацыямі навуковых супрацоўнікаў і студэнтаў з Кіеўскім дзяржаўным універсітэтам.

ЖЫЦЦЁ СТУДЭНТАЎ ЗА РУБЯЖОМ

Пераважная большасць італьянскай моладзі пазбаўлена магчымасці атрымаць вышэйшую адукацыю і вымушана шукаць працу, каб дапамагаць сям'і. Не ўстроіўшыся ў Італіі, многія тысячы юнакоў эмігруюць. Што датычыць паступаючых у вышэйшую школу, дык яны нярадка не могуць абраць будучай спецыяльнасці, зыходзячы са сваіх здольнасцей і імкненняў. У надзеі на які-небудзь заробак студэнты абіраюць галоўным чынам факультэты з неабавязковым наведваннем.

Але вось малады чалавек здаў уступныя экзамены. Цяпер ён павінен вырашыць праблему: дзе браць сродкі, каб плаціць за вучобу? Нядаўна быў выдадзены закон аб павышэнні платы за навучанне, і тысячы студэнтаў вымушаны кідаць вучэнне. Адзін толькі Неапалітанскі універсітэт пакінулі тысячы навучаючыхся. Па самых сціплых падліках, штомесячнае ўтрыманне студэнта (уключаючы плату за навучанне, харчаванне і кватэру) складае 50 тысяч лір. Такіх сродкаў у Італіі не маюць нават забяспечаныя сем'і інтэлігенцыі, не кажучы ўжо аб высокакваліфікаваных рабочых, месячная зарплата якіх не перавышае 60 тысяч лір. У суму 50 тысяч лір не ўваходзяць выдаткі на пакупку вучэбных дапаможнікаў, якія ў Італіі надта дарагія. Часопіс «Мондо операйо» прыводзіць дадзеныя абследавання некалькіх італьянскіх універсітэтаў. Аказваецца, 80 працэнтаў усіх студэнтаў не маюць магчымасці набыць падручнікі і вучэбныя дапаможнікі.

Пад уціскам амерыканскіх манаполій многія прамысловыя прадпрыемствы Італіі закрыліся. Гэта павяло за сабой рэзкае зніжэнне ліку студэнтаў, якія ідуць на інжынерныя факультэты. Найвыйшай [illegible] навучаючыхся і [illegible] факультэтаў. За 7 год, з 1945 па 1952 год колькасць студэнтаў у італьянскіх універсітэтах скарацілася на 25 працэнтаў.

Італьянская вышэйшая школа не [illegible] трывалых, глыбокіх ведаў, тэарэтычны курс дрэнна замацоўваецца практыкай. Большасць вышэйшых навучальных устаноў у Італіі востра адчувае нястачу лабараторый, спецыяльных кабінетаў, бібліятэк, мікраскопаў і іншых вучэбных дапаможнікаў.

Прагрэсіўная інтэлігенцыя, і ў першую чаргу самі студэнты, усё настойлівей патрабуюць аздараўлення італьянскай вышэйшай школы. Методыка выкладання, заснаваная на схаластыцы і зуброжцы, павінна уступіць месца глыбокаму практычнаму засваенню навуковых дысцыплін. Па ініцыятыве студэнтаў фізіка-матэматычнага факультэта Рымскага універсітэта быў створан «Вучэбны цэнтр», задача якога — ажыццяўляць выпрацоўку новага метаду выкладання, адпавядаючага сучасным патрабаванням. Гэты цэнтр выступіў, напрыклад, супраць выкладання курса гісторыі, які не мяняўся з часоў фашызма, калі асноўная ўвага ўдзялялася апісанню бітваў, усхваленню генералаў і палкаводцаў, калі свядома фальсіфікаваліся аб'ектыўныя ацэнкі фактаў і асоб.

У мінулым годзе на VI кангрэсе студэнтаў Рымскага універсітэта многія дэлегаты выказалі думку, што студэнты Італіі не павінны заставацца ў баку ад барацьбы за адраджэнне італьянскай культуры. Указвалі на адрыў італьянскай культуры ад жыцця краіны, на імкненне правячых колаў стварыць новыя перашкоды на шляху моладзі. Выступалі супраць беспрацоў'я, патрабавалі сумесных дзеянняў з прафсаюзамі ў барацьбе за права на адукацыю, пратэставалі супраць павелічэння платы за навучанне.

Усё больш настойліва і рашуча гучыць голас італьянскага студэнцтва, якое ўпэўнена ў тым, што яго барацьба супраць заняпаду і крызіса сістэмы вышэйшай адукацыі — уклад у барацьбу за мір.

А. АЛЕКСАНДРАЎ.

У шахце «Гнейзенау», паблізу ад Эссена, у выніку няшчаснага выпадку загінуў студэнт Гюнтар Шрам. Гэта адбылося за некалькі дзён да таго, як ён павінен быў вярнуцца на вучобу ў свой інстытут. У час канікул Гюнтар працаваў шахцёрам, каб забяспечыць сваё існаванне ў новым навучальным годзе.

Гэты факт, аб якім паведамляе часопіс «Всемирные студенческие новости», адзін з многіх, якія сведчаць аб катастрафічным становішчы студэнцкай моладзі ў Заходняй Германіі.

Газета «Дойчэ штудэнтэнцайтунг» піша, што толькі 3 працэнты студэнтаў—дзеці рабочых і 6 працэнтаў—члены сямей нізкааплачваемых служачых. Гэтыя навучаючыяся не атрымліваюць ніякай матэрыяльнай дапамогі. Пры афіцыяльным штомесячным пражытачным мінімуме заходнегерманскага студэнта ў 150 марак пятая частка студэнтаў мае штомесячны даход да 50 марак, каля паловы—ад 50 да 100 і яшчэ каля пятай часткі—ад 100 да 150. Толькі 5,4 працэнта студэнтаў атрымліваюць штомесячна звыш 150 марак. Каб працягваць вучобу, пераважная маса студэнтаў вымушана сумяшчаць вучобу з работай. «Наша навучаючаяся моладзь жыве ў галечы»,— рэзюміруе прафесар Хармсен у часопісе «Эрцтліхе вохеншрыфт». Засноўваючыся на даных сацыяльнага і санітарнага абследавання Гамбургскага універсітэта, ён падкрэслівае, што трэць студэнтаў і адна сёмая студэнтак не атрымліваюць ніякай матэрыяльнай падтрымкі і жывуць толькі на сродкі, якія здабываюць самі. Не менш чвэрці студэнтаў, вымушаных працаваць, не маюць часу ні для нармальных заняткаў, ні для павышэння свайго культурнага ўзроўню. Многія студэнты працуюць у час канікул.

Але жыццёвы ўзровень працуючых студэнтаў мала чым адрозніваецца ад непрацуючых. Іх праца аплачваецца дрэнна.

У друку і на розных сходах студэнты выступаюць з патрабаваннямі палепшыць умовы жыцця і вучобы. Іх дэлегацыі не раз спрабавалі дабіцца прыёму ў канцлера Адэнауэра, але ў яго для гэтага «не знаходзілася» часу. Толькі 1 верасня мінулага года ён прыняў студэнцкую дэлегацыю. Прычына такой «гасціннасці» тлумачылася вельмі проста: на 6 верасня, як вядома, былі прызначаны выбары ў заходнегерманскі бундэстаг («парламент»). Адэнауэр заявіў, што заўсёды гатоў выслухаць прэтэнзіі і просьбы студэнтаў, падтрымаць іх справядлівыя патрабаванні. Але Адэнауэр не паабяцаў ім, вядома, скараціць асігнаванні на аднаўленне вермахта (узброеных сіл), павялічыць сродкі на палепшанне ўмоў вучобы і жыцця студэнцтва.

Выбары прайшлі, і «урад» Адэнауэра па-ранейшаму павялічвае асігнаванні на ваенныя мэты, у той-жа час скарачае выдаткі на адукацыю.

Жыццё студэнтаў Заходняй Германіі няспынна пагаршаецца. Іх удзелам застаюцца галеча, хваробы, самагубства.

(Ул. Інф).

Скарочаны артыкул «Советской культуры» ад 4 лютага 1954 г.).

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

СУСТРЭЧА З СЯБРАМІ

1 лютага ў памяшканні універсітэцкага клуба адбыўся вечар сустрэчы студэнтаў нашага універсітэта са студэнтамі-спартсменамі брацкіх рэспублік, якія прыехалі ў Мінск для ўдзелу ў спаборніцтвах на першынства ДСТ «Навука» па плаванню, воднаму поло і прыжкам у ваду.

Ад імя студэнтаў БДУ гасцей [illegible]таў старшыня нізавога совета Д[illegible] «Навука» Б. Сакалоў. З прывіта[illegible]ным словам да беларускіх студэн[illegible] звярнуліся прадстаўнікі Тартуск[illegible] універсітэта і Тбіліскага політэхн[illegible]нага інстытута.

АБ ЗНАЧЭННІ ЗАНЯТКАЎ ФІЗКУЛЬТУРАЙ І СПОРТАМ

Совецкая навука ўстанавіла сродкі, якія садзейнічаюць барацьбе за даўгалецце, дапамагаюць пазбегнуць заўчаснага старэння арганізма. Важнейшае месца сярод іх належыць фізічнаму выхаванню. Яно з'яўляецца важнай зброяй у барацьбе за даўгалецце, каштоўнейшым сродкам умацавання здароўя чалавека. Разумны адпачынак, які ўключае ў сябе выкарыстанне сродкаў фізічнай культуры (штодзённая гімнастыка, водныя працэдуры загартоўвання, заняткі іграмі і спортам), прыводзіць да палепшання ўсіх функцый арганізма і, у першую чаргу, да ўдасканальвання функцый нервовай сістэмы, абмену рэчываў, узмацнення функцый асобных звенняў і ўсёй сістэмы кровазвароту.

Фізічныя практыкаванні ўдасканальваюць дзейнасць дыяфрагмы і дыхальных мышцаў, павялічваецца рухавасць груднoй клеткі і жыццёвая ёмкасць лёгкіх. Дзякуючы заняткам фізічнай культурай памяншаюцца або зусім знікаюць наглядаючыяся ў асобных людзей суб'ектыўныя адчуванні недастатковасці кровазвароту, адышка, сэрцабіенне, празмерная стомленасць пры фізічнай нагрузцы і г. д. У поўных людзей памяншаецца вага і акружнасць жывата. Дзякуючы ўмацаванню і ўдасканальванню тканей, органаў, сістэм і ўсяго арганізма павышаецца яго здольнасць супраціўлення многім захваравальным працэсам.

Акрамя таго, фізічныя практыкаванні ўплываюць і на рухальную сістэму — мышцы, звязкі, суставы і г. д. Як паказалі навуковыя даследванні, фізічныя практыкаванні, якія праводзяцца пад кантролем кары вялікіх паўшар'яў галаўнога мазга, прыводзяць у дзейнасць увесь гэты рухальны апарат, прымушаюць хутчэй функцыяніраваць цэнтральную нервовую сістэму. Заняткі фізкультурай і спортам абуджаюць у чалавека эмоцыі бадзёрасці, жыццёрадаснасці, упэўненасці ў сваіх сілах.

Уключэнне ў паўсядзённы рэжым элементаў фізічнай культуры зусім неабходна ўсім людзям, асабліва гэта важна для людзей разумовай працы, якія па ўмовах сваёй работы мала рухаюцца і большасць часу знаходзяцца ў сядзячым станові[illegible] Малая фізічная рухомасць у с[illegible]лучэнні з параўнальна вялікай [illegible] тратай нервовай энергіі ства[illegible] шэраг неблагапрыемных умоў [illegible] гарманічнай жыццёдзейнасці [illegible]нізма.

Кожны работнік разумовай пра[illegible] павінен уключыць у свой рэж[illegible] жыцця рэгулярныя заняткі гім[illegible]стыкай і дазіраваную хадзьбу, [illegible] ў значнай ступені будзе садзей[illegible]чаць захаванню здароўя і пра[illegible] здольнасці.

Вядома, што В. І. Ленін штодз[illegible]на займаўся гімнастыкай. У ад[illegible] з пісем да М. І. Ульянавай ён [illegible]саў: «Я, па меншай меры, па сва[illegible]му вопыту скажу, што з вял[illegible] задавальненнем і карысцю займ[illegible]ся кожны дзень на сон гра[illegible] гімнастыкай...» У пісьме да сяст[illegible] Уладзімір Ільіч напамінае: «А [illegible]лоўнае—не забывайся пра [illegible]дзённую, абавязковую гімнаст[illegible] прымушай сябе прарабляць па [illegible] калькі дзесяткаў (без уступкі!) [illegible] рухаў! Гэта вельмі важна!».

К. Е. Варашылаў, гаворачы [illegible] значэнні штодзённай фізічнай [illegible]ніроўкі для захавання здароўя, [illegible]крэслівае, што «... хто не займ[illegible] па рэгулярна фізічнай трэнір[illegible] той упадабляецца чалавеку, [illegible] свядома рашыў састарыцца [illegible] год і фарсіраваць сваё адрахл[illegible]

Акрамя мінімума заняткаў [illegible]нішняй гімнастыкі і прагу[illegible] неабходна ўвесці ў свой рэжым [illegible]танне на каньках не радзей [illegible] разу ў тыдзень, ці хадзьбу на [illegible]жах, ігру ў валейбол, пл[illegible] тэніс, паляванне. Супрац[illegible] універсітэта маюць вялікія [illegible]масці для заняткаў лыжным [illegible]там, а таксама для заняткаў у [illegible]цыі валейбола, якая спе[illegible] створана для навуковых су[illegible]нікаў. У бліжэйшы час пачне ф[illegible]дыянаваць секцыя плавання ў [illegible]мовым басейне.

Прафсаюзная арганізацыя [illegible]на з усёй сур'ёзнасцю заняцца [illegible]пулярызацыяй фізічнай куль[illegible] сярод работнікаў універсітэта. [illegible] гэтай важнай і адказнай справе [illegible] можа з усёй упэўненасцю ра[illegible]ваць на дапамогу нашай кафе[illegible] спартсменаў-актывістаў.

Загадчык кафедры фізвыхавання і спорту Е. МАРНАЎ.

ДА ВЕДАМА СТУДЭНТАЎ

14 лютага ў клубе універсітэта адбудзецца лекцыя «Берлінская аперацыя». Чытае Герой Совецкага Саюза гвардыі палкоўнік Патрын. Пасля лекцыі кінофільм «Звязда».

* * *

27 лютага будуць праводзіцца агульнауніверсітэцкія лыжныя спаборніцтвы на дыстанцыю 18 і 10 км для мужчын, 8 і 5 км для жанчын.

Залік праводзіцца па трэцяму разраду.

Факультэты, якія не правядуць да гэтага часу факультэцкіх спаборніцтваў па лыжнаму спорту, да ўдзелу ў спаборніцтвах дапуш[illegible] не будуць.

В. а. рэдактара І. ХАЎРАТОВІЧ.

ПАПРАЎКА

У артыкуле „Вышэй узровень [illegible]чэбнай і навукова-даследчай раб[illegible]ва універсітэце", які быў змешчан[illegible] нашай газеце ў нумары ад 5 [illegible]рычніка 1953 года, памылкова ў[illegible]зана фамілія старша а вы[illegible] фізіка-матэматычнага факультэта [illegible] Л. А. Барысаглебскага у ліку [illegible] працоўнікаў універсітэта, чыя ра[illegible] была падвергнута крытыцы на [illegible] седжанні Вучонага Совета ад 18 [illegible]расня 1953 года.

АТ 08176 Мінск друк. БДУ, універсітэцкі гарадок Тыраж 1000 Заказ 120